

BALOGH KÁROLY DR. 1946—47. TANÉVI ORVOSTUDOMÁNYKARI DÉKÁN TANÉVET MEGNYÍTÓ BESZÉDE

Tisztelt Egyetemi Közgyűlés!

Kedves Egyetemi Ifjúság!

Egyetemünk hagyománya, hogy az ifjúsághoz az a dékán intéz a tanévnyitó alkalmával beszédet, aki a Rector Magnificus-szal egy karnak a tagja. Ilymódon nekem jutott a megtisztelő feladat, hogy egyetemünk ifjúságát a tanév küszöbén üdvözöljem és felhívjam figyelmét azokra a teendőkre és köteleességekre, amelyeknek szem előtt tartása és követése egyéni boldogulásuknak és Egyetemünk iránti kötelezettségüknek alapját képezi.

Volt idő, amikor az Egyetem küszöbét átlépő ifjú arra gondolt, hogy számára megnyílt a szabadság, gondtalanság és önállóság világa, amelyet bearanyozott a húszéves fiatalság felhőtlen reménye. Ma gond a megélhetésért, aggodás a jövőért kíséri az ifjút a tudós falak között és a feleletet váró kérdések özöne közül visszacseng: mit tegyek és hogyan viselkedjem jövőm biztosítása érdekében?

Forradalmi átalakulás idejét éljük, amikor a lezárult világ romjai felett kezdjük az új életet. Magunkra hagyottan és szegénységben indulunk utunkra dolgozni kívánó, kultúrát szomjuhozó, erős hitünkkel. A felületesen szemlélő talán azt fogja feljegyezni erről az időről, hogy elveszett minden, ami értéknek számított. Az anyagban gondolkozó teljes pusztulásról fog beszélni, de

a szellem embere fenséges sugárzást érez az újraéledés hajnalán, mert elkezdheti az örök emberi rendeltetést: az építést.

Mindnyájan érezzük, hogy az életünket irányító, formáló tényezők gyökeresen megváltoztak. A politikai, gazdasági és társadalmi átalakulást nyomon követi az egyes foglalkozási ágakon belül is bekövetkező alkalmazkodás. Az aktív és passzív tényezők kiegyensúlyozó hatását egyesek korábban, mások későbbben érzik meg, de bizonyosan meg kell ezt érezniök mindazoknak, akik a jövőt szolgálni kívánják. A megváltozott életformának a szükségletei és kívánságai is mások.

Az ifjúságnak a biológiai előnyökön kívül talán legnagyobb előnye, hogy nincsen olyan multja, amely megörögzött szokásokat és elveket alakíthatott volna ki, ezért alkalmazkodnia is könnyű. Másik nagy előnye az ifjúságnak, hogy testi és lelki rugalmassága és teherbíró-képessége nagy teljesítményekre képesíti, amely céltudatosan helyes irányban összpontosítva rendkívüli eredményeket biztosíthat.

Amikor az egyetemi ifjúság jövő boldogulásának útját keressük, akkor nem a siralmas hiányokat tekintjük — amelyek bőségesen vannak —, hanem reálisan kell mérlegelnünk viszonyainkat és gyakorlati lehetőségeinket.

Gyakran halljuk, hogy tragikus nép vagyunk, szerencsétlen ország, gyarlók és bűnösök. A negatívumok sorozatával kesergünk, ostromozzuk magunkat és valósággal kétkedően nézünk arra, aki némi reményt igyekszik jövőnk egén megcsillogtatni. Igenis, a való helyzettel kell szembenézni, de tudnunk kell azt is, hogy alacsonyrendűségi érzésekkel felemelkednünk nem lehet. Ifjúságunkat nem bocsáthatjuk ilyen lelkiséggel a jövő útjára és ezért keresnünk kell a pozitívumot, az alkotó gondolatokat és az életkedvet keltő, energiát és munkakedvet fokozó lehetőségeket, mert igen rossz orvos az, aki a komplikációk és elmúlás rémképével kívánja betegét gyógyítani.

Az ifjúságra váró feladatok rendkívüliek, mert mint a jövő értelmiségére, rájuk vár az, hogy a jobb és szebb jövőt a fizikai dolgozókkal összefogva megteremtsék. Valójában egy új embertípust kell kialakítani, olyat, amelyik öntudata, de képessége szerint is tudja, hogy joga, de kötelessége is van úgy önmagával, mint a közösséggel szemben is. Miután az öntudat könnyebben kialakul, mint a képesség, ezért szükséges, hogy a képességnek egy nélkülözhetetlen kellékét, a tudást is megszerezze az ifjúság és közreműködjön a tudomány hatalmának elismertetésében.

Mint minden történelmi átalakuláskor, úgy most is három korszellem küzdelmének vagyunk szemlélői. A múlt, jelen és jövő vívja harcát egy új társadalmi élet kialakítása érdekében. Különböző erők, különböző jelszavak alatt küzdenek, amely jelszavak az ifjúság számára sem közömbösek. Miután a jelszavak nemcsak könnyen születnek, de könnyen ki is múlnak, ezért gondolnunk kell arra, hogy csak olyan jelszavakat kövessen az ifjúság, amelyek fejlődését és tisztánlátását nem akadályozzák. Ilyen jelszavak: munka, tudás, becsület és rend. E mellett ne felejtjük el, hogy akkor vagyunk igazi emberek, ha a bennünk rejlő szeretetet embertársaink javára tudjuk fordítani.

Gyakran felvetődik a kérdés, hogy politizáljon-e az ifjúság, vagy sem? A felelet igen egyszerű. Az ifjúság mindig politizált és politizáljon a jövőben is, mert életkora szerint szükséges, hogy a jövő társadalom fejlődésének, eszméinek és szellemiségének csíráit magában hordja és kitermelje. De ügyelve arra, hogy képességével, érzéseivel az egyetemes emberi és magyar érdekeket szolgálja. Szükséges, hogy saját sorskérdéseit megismerje, tisztán lássa, megvitassa és gondolkodva beszéljen kevesebbet és megfontoltan cselekedjen többet. Hallgassa meg az ifjúság és tisztelje embertársainak véleményét, hogy saját felfogását is elmondhassa és tiszteltetre méltassa. Azoknak pedig, akik az ifjúság sorsát és szellemi irányítását végzik, tudniuk kell, hogy az ifjú-

ság csak akkor fogja követni utasításait, ha példaadó magatartásukkal minden kritikát kibírnak és elviselnek.

A jövőben az értelmiségi és a fizikai dolgozó nem haladhat külön utakon, mert éppen olyan szükség van egyikre, mint a másikra. Csak az ős, primitív állapotba visszasüllyedve lehet orvos, jogász, pap, tanár és mérnök nélkül élni, de modern állami életet értelmiség nélkül elképzelni sem lehet. Az az ellentét, amely értelmiség és fizikai dolgozó között van, csak addig maradhat meg, amíg az értelmiség megszabadul gátlásaitól, előítéleteitől, amelyek mint béklyók akadályozzák gondolkozásának és cselekvéseinek szabad kibontakozását. Viszont a fizikai dolgozóknak is meg kell szüntetniök előítéleteiket az értelmiséggel szemben, mert erkölcsi és anyagi javaiknak növelése érdekében éppen az értelmiség dolgozik legtöbbet.

Sajátos geopolitikai helyzetünk és nyomasztó gazdasági viszonyaink kötelességünkkel teszik, hogy az ifjúság figyelmét felhívjuk a diplomások helyzetére és a minőség értékelésére. Hazánkban a múltban is viszonylag több volt a diplomások száma, mint a környező államokban. A jövőben még több lesz diplomásaink száma. Az már elég közismert, hogy a békegazdálkodásra való áttéréssel úgy az iparban, mint a mezőgazdaságban a háborús mennyiségi termelést felváltja a minőségi termelés.

Szokatlan bár, de meg kell barátkoznunk az értelmiségi pályákon is a minőség értékelésével, illetve a minőségileg értékesebb ember megbecsülésével. Az ifjúságnak tudomásul kell vennie, hogy a megnehezült viszonyok között csak úgy tud helytállani, ha szakmájának átlagon felüli képviselőjévé lesz úgy tudásban, mint rátermettségben, de magatartásban és mindazon személyi képességekben is, amelyek a boldogulás segédeszközeként az egyéni sikert biztosíthatják.

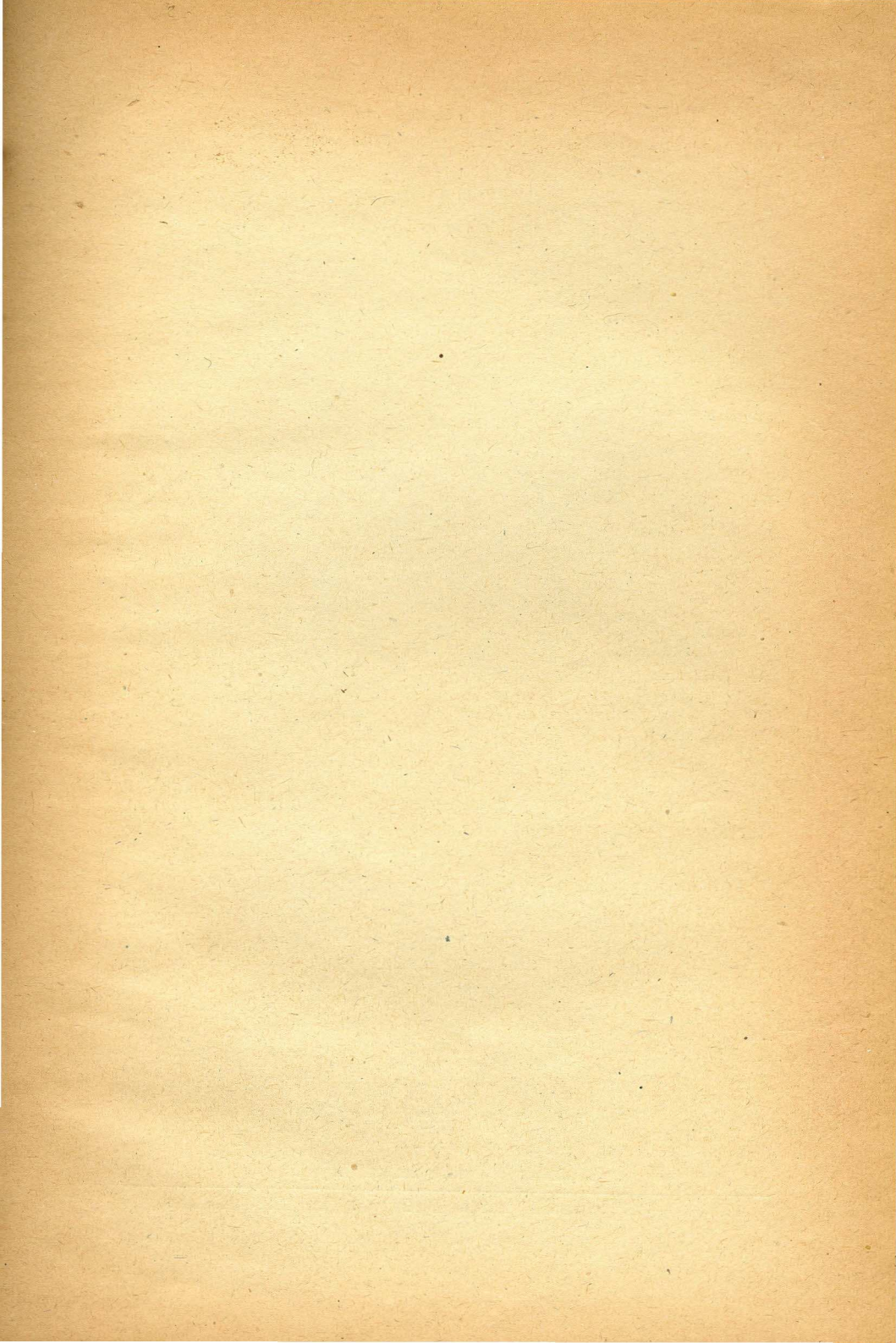
Nem tudom, hogy kit mi hozott az általa választott pályára, de bizonyos, hogy komoly eredményt csak az ér el, aki hivatástudattal és szenvedélyes tanulni aka-

rással áldozza életét az általa választott tudomány-
száknak. Szükséges, hogy az ifjúság kifogyhatatlan tudás-
vágya a tanárokat is buzdítsa, akikre a kultúrjavaknak
egy bizonyos mennyisége és minősége van bízva. Ennek
gyarapítása és a következő nemzedéknek továbbadása a
mi legfőbb kötelességünk. Ez a kultúra több irányú, de
mindenekelőtt erkölcsi kultúra, amely jelenti az igaz-
ság-, ember- és szabadságszeretetet, de jelenti a felelős-
séget is és az emberi társadalom anyagi és erkölcsi javai-
nak megbecsülését is.

Az emberiség életében minden szenvedések között
születik meg. A mai ifjúság olyan időket élt át, amelyek
révén korán éretté és tapasztalttá lett és az átélt szen-
vedések tüzeiben acélos erejűvé vált. Ettől az ifjúságtól
az Alma Mater joggal várhat és vár is többet.

Ebben a Veni Sancte-s hangulatban arra kérem az
ifjúságot, hogy forduljon bizalommal az Egyetem elől-
járói és tanárai felé és legyenek a tudománynak sze-
rény, de hű szolgálai. Tanuljanak meg erős hittel bízni
és küzdeni a jobb jövőért és egyéni boldogulásukért.
Ezzel Egyetemünk 1946/47. tanévét megnyitom.

Kiadásért felelős: Ádám Lajos.

47.314. — Egyetemi Nyomda, Budapest. (F.: Tirai Richárd.)